

Entrevista a Eulàlia Bosch

1. Quina és la teva relació amb Filosofia per nens?

L'atzar. Durant una època de la meua vida vaig viure a la ciutat de Nova York i vaig veure, per primera vegada, un ordinador en funcionament. Això va passar a la biblioteca de la Universitat de Nova York. Em va fer molta il·l·lusió veure-ho i pensar què és el que podríem fer amb aquesta eina nova. El que hi havia informatitzat era el catàleg de la biblioteca, aleshores el que vaig fer va ser crear les paraules educació i filosofia. Em va sortir un únic llibre, el llibre de Matthew Lipman de "Filosofia en el aula". A partir d'aquí me'l vaig llegir i vaig pensar que era molt interessant. Quan vaig tornar a Barcelona, vaig comentar aquesta descoberta amb la Irene de Puig, que va investigar i va veure que hi havia un curs a Madrid impartit per ell. Ella no va poder anar i jo vaig anar-hi en lloc seu. Resultava que en aquest curs no hi havia ningú que parlés anglés, i em va tocar a mi seguir-lo durant tres dies per fer-li la traducció. Aleshores vaig quedar atrapada "en su red". Probablement una de les coses que em va atraure més era la amplitud de mires que tenia el projecte del qual ell parlava. Hi ha un material base, però era imprevisible veure, en cada cas concret, cap a on aniria cada classe. Això em va interessar molt.

2. Dins de l'art contemporani, podem parlar de judicis estètics?

L'art contemporani és una etiqueta que està cobrint un espai amplíssim. És difícil dir, exactament a què ens referim. Ara bé, si l'art contemporani no ens permet fer judicis estètics, en el sentit en el que fem servir l'expressió en les classes de filosofia, aleshores, potser no és ben bé l'art contemporani del que tu i jo parlem. És a dir, les arts, jo crec que es fonamenten en una forma d'explicitar i de dir coses que no es poden dir d'una altra manera. D'aquí, lligat a la pregunta anterior, que fos tant important en els programes de Filosofia per nens introduir les arts. Perquè les arts són prèvies i posteriors al llenguatge. Però són formes expressives molt fortes, que arriben a les persones amb molta intensitat, i només després d'un temps es transformen en llenguatge. Un cop s'hi transformen, i passa sempre perquè el llenguatge és per

l'espectador el que el pinzell pel pintor i per tant acabarà transformant-se en llenguatge, aleshores els judicis entren exactament igual que entren en qualsevol altre text. Per tant els judicis estètics tenen sentit quan les arts, amb la consciència de l'espectador s'han transformat en llenguatge. Això era molt important portar-ho a primària i sobretot a infantil, com després ha fet l'Irene de Puig, en el sentit de que son moments en el qual el llenguatge no està ni tant sols disponible. Per tant, s'arriba a algunes percepcions esttiques inolbidables, algunes percepcions tan pures que només es poden veure, fins i tot quan les comences a explicar ja no són ben be allò que has vist. Això per la formació d'un judici estètic profund, més endavant és molt important.

3.Podriem considerar la cuina com a una forma d'art?

M'agradaria contestar dues coses en aquesta pregunta. La primera, la cuina es un espai domèstica molt rellevant per la filosofia. La gent parla a la cuina de coses que difícilment parlen en un altre lloc. Especialment, la conversa que s'estableix entre dues persones que tenen diferències notories, ja sigui que un és gran i l'altre petit, que en un moment de la vida tenen posicions divergents, etc. És un bon lloc perquè en el seu lloc de treball el centre d'atenció és el que estas fent, no els ulls de l'altre. Hi ha moltes coses que un pot dir a una altra persona, però no les vol dir mirant als ulls, i les vol dir amb la seqüència temporal que la cuina porta amb sí. Aquesta seqüència, en la que vas fent, esperant que l'aigua bulli, posant-hi la sal, anant a buscar alguna cosa i tornant. És a dir, hi ha moments d'acció i moments de silenci. En aquest sentit en la cuina es couen moltes de les coses que són després rellevants en la filosofia, o sigui, en el pensament i en les arts.

La segona resposta en aquesta relació de la cuina amb les arts, la situaria en un terreny diferent. És veritat que la cuina suposa una combinació d'elements, bastant semblant a la que suposaria el taller de l'Antoni Tàpies, ja que estem a la Fundació Tàpies. El resultat és més efímer, però tampoc tant perquè hi ha performances que són molt efímeres. El tema potser és que, quan parlem d'una obra d'art considerem que té una durada en el temps, que probablement la cuina no té. Per tant, en aquest sentit, potser tenim la cuina més lligada a les coses més necessaries, ja que menjar ho hem de fer per viure, mentre que les arts mai no tenen aquesta necessitat. Les artes sempre es mouen en el terreny d'alguna cosa possible, que pot aparéixer o no, però que esta parlant d'unes necessitats que no són les mateixes necessitats per mantenir la vida. Hi han moments en

els que s'assemblen molt i moments en els que es distancien. Tot i que he vist algunes experiències, considerades per artistes contemporanis, en l'entorn de la cuina que d'alguna manera recorden molt el caràcter de l'art en viu de les performances. És un terreny que té una línia divisòria, que algunes vegades en l'actualitat hem depassat. Com acabarà la historia, "en el próximo capítulo"...